

**Richtlijnen Huishoudelijk werk (HHW)**  
**Gemeente Peel en Maas**  
**2013**

## INHOUDSOPGAVE

---

Inhoudsopgave		1
Inleiding		2
<b>Hoofdstuk 1</b>	<b>Uitgangspunten voor Huishoudelijk werk</b>	
1.1	Als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden	3
1.2	Onderdelen van Huishoudelijk werk	3
1.3	De leefeenheid is primair verantwoordelijk / Gebruikelijke zorg	3
1.4	Algemeen, algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen	4
1.4.1	Algemene hulpmiddelen	4
1.4.2	Algemeen gebruikelijke voorzieningen	4
1.4.3	Voorliggende voorzieningen	4
1.5	Collectieve voorzieningen	5
1.6	Technische hulpmiddelen en woonvoorzieningen	5
1.7	Extreme vervuiling bij aanvang van Huishoudelijk werk	6
1.8	Particuliere huishoudelijke hulp	6
1.9	Mantelzorg	6
1.10	Revalideren	7
<b>Hoofdstuk 2</b>	<b>Gebruikelijke Zorg</b>	
2.1	Gezondheidsproblemen of (dreigende) overbelasting	8
2.2	Fysieke afwezigheid	8
2.3	Uitzonderingen gebruikelijke zorg	9
2.4	Ouderlijke zorgplicht bij echtscheiding	9
2.5	Huishoudelijke taken: uitstelbaar en niet uitstelbaar	9
2.6	Bijdrage van kinderen aan het huishouden	9
2.7	Vakantievervanging	10
<b>Hoofdstuk 3</b>	<b>Normering huishoudelijke taken in minuten</b>	
3.1	Huishoudelijke werkzaamheden	11
3.2	Uitgangspunten Huishoudelijk werk	11
3.3	Boodschappenlijst samenstellen	11
3.4	Bereiding broodmaaltijd	11
3.5	Opwarmen warme maaltijd	12
3.6	Licht huishoudelijk werk in huis: kamers opruimen	12
3.7	Zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, wc/badkamer schoonmaken	12
3.8	Textielverzorging	13
3.9	Organisatie van het huishouden (als er sprake is van regieproblemen)	13
3.10	Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen	13
3.11	Psychosociale begeleiding, tevens observeren	15
3.12	Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden	15
3.13	Deskundigheid per activiteit	15
<b>Bijlage I</b>	<b>Tijdsnormering Huishoudelijk werk</b>	16

---

## Inleiding

De gemeente heeft, conform artikel 4 lid 1 van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de compensatieplicht om burgers met beperkingen in staat te stellen om een huishouden te voeren.

Artikel 8 van de Verordening individuele voorzieningen voor mensen met beperkingen bepaalt dat ter compensatie van beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek inclusief chronische, psychische en psychosociale problemen bij het voeren van een huishouden, de te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

### **Huishoudelijk werk als algemene voorziening**

De vorm van huishoudelijk werk betreft een vaak tijdelijke, snelle en eenvoudige dienstverleningsoplossing zonder veel administratieve monitoring door gemeente of administratieve belasting voor de aanvrager. In de gemeente Peel en Maas is er geen huishoudelijk werk als algemene voorziening beschikbaar. Wellicht zal deze algemene voorziening er in de toekomst in het kader van de kanteling wel gaan komen.

### **Huishoudelijk werk in natura**

Als de burger recht heeft op een indicatie voor Huishoudelijk werk kan hij kiezen voor een natura voorziening. De gemeente zorgt dat de zorg wordt geleverd door één van de gecontracteerde zorgaanbieders. De gemeente bepaalt de omvang van de hulp en de geldigheidsduur van de indicatie.

### **Persoonsgebonden budget (PGB) voor Huishoudelijk werk**

Als de burger recht heeft op een indicatie voor Huishoudelijk werk kan hij kiezen voor Huishoudelijk werk in de vorm van een PGB. Het PGB bestaat uit een (periodiek) bedrag waarmee de klant de zorg zelf inkoopt bij een zorgaanbieder (géén contractpartner van de gemeente) of een particulier:

- a de burger is officieel werkgever en machtigt de gemeente om het PGB rechtstreeks te betalen aan de zorgaanbieder. De zorgaanbieder betaalt de hulp en verzorgt ook de verantwoording van het PGB (zogenaamde Alpha hulp).
- b de burger betaalt een particuliere hulp voor de verrichte werkzaamheden op grond van een overeenkomst.

### 1.1 Als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden

Huishoudelijk werk is aan de orde als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden. Het huishouden disfunctioneert of dreigt te disfunctioneren. De beperkingen kunnen een gevolg zijn van aandoeningen van somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aard dan wel ten gevolge van een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap. Ook een psychosociaal probleem kan een grondslag zijn voor een indicatie Huishoudelijk werk. Een disfunctionerend huishouden kan zich uiten in vervuiling (van de woning of van kleding), verwaarlozing (gezondheidsrisico's, persoonlijke verzorging, voeding en vocht) of ontredde van zichzelf of van afhankelijke huisgenoten.

### 1.2 Onderdelen van Huishoudelijk werk

Huishoudelijk werk is als voorziening veelomvattend en bestaat uit de volgende onderdelen:

- Broodmaaltijden bereiden;
- Warme maaltijd opwarmen en in uitzonderlijke situaties warme maaltijden bereiden;
- In uitzonderlijke situaties een boodschappenlijst samenstellen.
- Licht huishoudelijk werk;
- Zwaar huishoudelijk werk;
- Textielverzorging;
- Verzorging van kinderen bij uitval van ouders en/of verzorgers;
- Dagelijkse organisatie van het huishouden;
- Advies, instructie en voorlichting gericht op het huishouden; het aanleren van bepaalde vaardigheden.

### 1.3 De leefeenheid is primair verantwoordelijk / Gebruikelijke zorg

Onder een leefeenheid wordt verstaan "alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam huishouden te voeren". Indien tot de leefeenheid, waar de cliënt deel van uitmaakt, één of meer huisgenoten behoren die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten, komt men niet in aanmerking voor Huishoudelijk werk. Wij spreken dan van gebruikelijke zorg.

Gebruikelijke zorg is de ondersteuning die huisgenoten geacht worden elkaar te bieden, omdat zij als leefeenheid een gemeenschappelijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Het principe van gebruikelijke zorg heeft een verplichtend karakter en hierbij wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, gezinssamenstelling, de wijze van inkomensverwerving, drukke werkzaamheden, lange werkweken of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.

Als er sprake is van kamerverhuur, rekenen we de huurder van de betreffende ruimte niet tot het huishouden. Als mensen zelfstandig samenwonen op een adres en gemeenschappelijke ruimten delen, veronderstellen we dat het aandeel in het schoonmaken van die ruimten bij uitval van een van de leden wordt overgenomen door de andere leden van een leefeenheid. Het eventuele positieve advies voor Huishoudelijk werk betreft dan alleen de eigen woonruimte (kamers) van de zorgvrager en een evenredig deel van het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimten. Denk aan woongroepen, kamerverhuur of meerdere generaties in een huis.

Indien uit (medisch) onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden is gebruikelijke zorg niet van toepassing.

## **1.4 Algemene, algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen**

### **1.4.1 Algemene hulpmiddelen**

Algemene hulpmiddelen hebben voorrang op individuele voorzieningen. Waar nodig wordt een individuele voorziening verstrekt. De verstrekking gebeurt op grond van een individuele afweging, de beschikbaarheid van lokale voorzieningen en gemeentelijk beleid.

Algemene hulpmiddelen:

Voorbeelden van algemene hulpmiddelen zijn: afwasmachine, aangepast bestek, het plaatsen van een verhoging voor een wasmachine, een wasdroger, een stofzuiger.

Als een technisch hulpmiddel niet aanwezig is, maar wel een goede oplossing biedt, is dit voorliggend op het inzetten van Huishoudelijk werk. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de persoonlijke opvattingen over de inzet van deze hulpmiddelen door de cliënt.

### **1.4.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen**

Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van algemeen geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag.

Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn: dagrecreatie voor ouderen, sociale alarmering, boodschappenservice, maaltijdservice, klussendienst, wasserette, glazenwasservice.

### **1.4.3 Voorliggende voorzieningen**

Bij de beoordeling van de zorgtoekenning wordt altijd nagegaan of er sprake is van een voorliggende voorziening die het probleem (deels) kan oplossen. Voorliggende voorzieningen zijn voorzieningen, waarop voor zover op grond van enige andere wettelijke regeling of privaatrechtelijke verbintenis, aanspraak bestaat. De voorliggende voorziening moet beschikbaar en passend zijn.

Als dit niet het geval is, dan is er geen sprake van een voorliggende voorziening. Niet relevant is of men gebruik wil maken van een voorliggende voorziening. Het is in principe ook niet relevant welke kosten aan de voorliggende voorziening zijn verbonden. Een wettelijke voorziening die het probleem kan oplossen is altijd voorliggend.

Voorbeelden van relevante wettelijke regelingen zijn: AWBZ, Zorgverzekeringswet (ZvW), Wet op de Jeugdzorg, Wet werk en bijstand (Wwb) -> Wet werken naar vermogen (Wwnv), Wet kinderopvang. Als één van deze wettelijke regelingen het (deel-)probleem kan oplossen, dan geldt deze oplossing als voorliggend en afdoende. Naast wettelijke regelingen zijn er ook niet-wettelijke regelingen waarop iemand een beroep kan doen zodat er geen individuele voorziening hoeft te worden verstrekt.

Voorliggende voorzieningen staan in beginsel aan de verstrekking van Huishoudelijk werk in de weg. Zorgverlof op basis van de Wet Arbeid en Zorg gaat bijvoorbeeld voor op Huishoudelijk werk voor opvang van de kinderen. Zorg vanuit de AWBZ is voorliggend op Wmo voorzieningen.

Voorbeelden waarbij AWBZ als voorliggend wordt beschouwd:

Situaties waarbij een cliënt er niet aan denkt om te gaan eten of drinken en daardoor ondervoed kan raken. In een dergelijke situatie valt het zorgen dat cliënt wel eet en drinkt en het bereiden van de maaltijd onder de AWBZ zorg (functie begeleiding). Bij situaties waarbij sprake is van zware chronische zorg en in toenemende mate een beroep gedaan wordt op de functie huishoudelijke hulp, zal onderzocht moeten worden in hoeverre de toenemende vraag via de AWBZ georganiseerd moet worden. Bij situaties waarbij sprake is van ernstige regieproblemen op meerdere gebieden is AWBZ zorg in de vorm van begeleiding voorliggend voor het organisatiegedeelte van het huishouden. Vooral bij psychiatrische ziektebeelden is een cliënt vaak nog in staat om huishoudelijke taken onder begeleiding te verrichten.

### **1.5 Collectieve voorzieningen**

In het kader van de kanteling wordt onderzocht in hoeverre, en met welke samenwerkingspartners collectieve voorzieningen kunnen worden opgezet. Het is de bedoeling dat collectieve voorzieningen onderdelen uit dit protocol gaan vervangen. De praktijk bij verschillende gemeenten in het land wijst uit dat het opzetten van een dergelijke voorziening veel voorbereidingstijd vergt en dat met name de beschikbaarheid van algemeen gebruikelijke voorzieningen een oplossing bieden.

### **1.6 Technische hulpmiddelen en woonvoorzieningen**

Er is geen positieve indicatie voor Huishoudelijk werk als de problemen van de cliënt afdoende kunnen worden opgelost met technische hulpmiddelen of woonvoorzieningen (zie ook 1.4). Hulpmiddelen kunnen bestaan uit algemeen gebruikelijke huishoudelijke apparatuur, zoals een wasmachine of stofzuiger. Deze hulpmiddelen dienen uit oogpunt van verantwoorde werkomstandigheden ook voor een helpende aanwezig te zijn.

Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van al aanwezige hulpmiddelen, zoals een wasdroger of een afwasmachine. Als dergelijke apparaten niet aanwezig zijn maar wel een adequate oplossing zouden bieden voor het probleem, is de aanschaf van deze hulpmiddelen algemeen gebruikelijk. Woonvoorzieningen kunnen bijvoorbeeld keukenaanpassingen zijn of het plaatsen van een verhoging voor een droger/wasmachine.

### **1.7 Extreme vervuiling bij aanvang van Huishoudelijk werk.**

Als er sprake is van extreme vervuiling in de woning kan bij aanvang van Huishoudelijk werk, afhankelijk van de individuele omstandigheden, gekozen worden voor:

- De inzet van een algemene ontsmettings- of reiningsdienst, en/ of
- De inzet van kortdurende individuele begeleiding gericht op het aanleren van huishoudelijke vaardigheden bij de aanvrager, en/of
- Extra inzet van huishoudelijke hulp voor grove werkzaamheden

### **1.8 Particuliere huishoudelijke hulp**

- 1) Aanspraak op Huishoudelijk werk in relatie tot particuliere hulp, bestaat:
  - als er in de financiële situatie van de aanvrager iets verandert ten gevolge van ziekte of gebrek inclusief chronische, psychische en psychosociale problemen, en
  - daardoor de particuliere hulp niet gecontinueerd kan worden.
- 2) Aanspraak op Huishoudelijk werk naast de particuliere hulp bestaat:
  - als de aanvrager gedurende enige tijd, tenminste driekwart van een jaar particuliere hulp heeft, en
  - de inzet van Huishoudelijk werk enkel betrekking heeft op huishoudelijke taken, die op het moment van aanvraag niet door de particuliere hulp worden uitgevoerd, en
  - waarvoor een compensatiebehoefte is vastgesteld.

- 3) De particuliere hulp wordt als algemeen gebruikelijk beschouwd:
- als de aanvrager tenminste driekwart van een jaar particuliere hulp heeft, en
  - de inzet van Huishoudelijk werk betrekking heeft op huishoudelijke taken die op het moment van de aanvraag door de particuliere hulp worden uitgevoerd.

### 1.9 Mantelzorg

- 1) Aanspraak op Huishoudelijk werk naast mantelzorg bestaat:
- als de aanvrager gedurende enige tijd, tenminste driekwart van een jaar mantelzorg ontvangt, en
  - de inzet van Huishoudelijk werk enkel betrekking heeft op huishoudelijke taken, die op het moment van de aanvraag niet door mantelzorg worden uitgevoerd, en
  - waarvoor een compensatiebehoefte is vastgesteld.
- 2) Mantelzorg wordt als voorliggend beschouwd:
- als de aanvrager tenminste driekwart van een jaar mantelzorg ontvangt, en
  - de inzet van Huishoudelijk werk betrekking heeft op huishoudelijke taken die op het moment van de aanvraag door mantelzorg worden uitgevoerd, en mits
  - er geen sprake is van overbelasting of lichamelijke beperkingen die de uitvoer van mantelzorg verhinderen.

Belangrijk is de vaststelling dat er op het moment van aanvraag een adequate oplossing voor het probleem aanwezig was. En als er in het individuele geval sprake is van een passende oplossing bestaat er feitelijk geen compensatiebehoefte. Daaruit volgt dat in het individuele geval mantelzorg in de huishouding als voorliggend kan worden beschouwd.

Indien er sprake is van overbelasting of verhindering van de uitvoer van mantelzorg, dan kan de inzet van mantelzorg niet als adequate oplossing worden aangemerkt. Dan vindt vaststelling plaats van een compensatiebehoefte en wordt de verstrekking van een voorziening beoordeeld. Het is ook mogelijk dat de ondersteuningsbehoefte uitbreidt terwijl er mantelzorg wordt ontvangen. In die gevallen wordt bezien in hoeverre er voor de extra taken een compensatiebehoefte kan worden vastgesteld. Er kan dan voor deze taken *naast* mantelzorg Huishoudelijk werk worden ingezet.

Stimulansz zegt over deze regeling: uitgangspunt is juist dat geen ondersteuning hoeft te worden verleend vanuit de Wmo als iemand al geholpen wordt middels mantelzorg. Het voegt dus niets toe het apart te regelen. Er is immers geen probleem dat hoeft te worden opgelost. Ditzelfde geldt voor de situatie waarin iemand door particuliere hulp wordt geholpen.

### 1.10 Revalideren

In de regel wordt Huishoudelijk werk niet positief geïndiceerd als er naar het oordeel van de arts behandel mogelijkheden zijn van de aandoeningen die de oorzaak vormen voor de huishoudelijke beperkingen. Het gaat dan met name om Moeilijk Objectieveerbare Aandoeningen (MOA) en psychische aandoeningen. Huishoudelijk werk kan in een dergelijke situatie immers antirevaliderend werken.

Het is wel mogelijk dat Huishoudelijk werk naast een te volgen behandeling of revalidatie wordt geadviseerd. Hierover is afstemming met de behandelaar nodig. Een dergelijke indicatie heeft dan in principe een korte geldigheidsduur, afgeleid van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

## Hoofdstuk 2 Gebruikelijke Zorg

---

Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die partners (= de volwassene met wie de zorgvrager een intieme, emotionele relatie heeft en een duurzame gemeenschappelijke huishouding voert) of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid gemeenschappelijk een woning bewonen. Op die grond worden zij geacht een gezamenlijke verantwoordelijkheid te hebben voor het functioneren van het huishouden.

Uitwonende kinderen vallen buiten het begrip van gebruikelijke zorg.

Onder een leefeenheid wordt verstaan:

- gehuwde zorgvragers die, al dan niet tezamen met een of meer ongehuwde minderjarigen, duurzaam een huishouden voeren;
- meerderjarige ongehuwde zorgvragers die met een of meer ongehuwde minderjarigen duurzaam een huishouden voeren.

### 2.1 Gezondheidsproblemen of (dreigende) overbelasting

Indien uit (medisch) onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden is gebruikelijke zorg niet van toepassing.

Er dient te worden onderzocht in hoeverre de voor die leefeenheid geldende gebruikelijke zorg, door de (chronische) uitval van een gezinslid niet alsnog onevenredig belast wordt en overbelasting dreigt. Er dient onderzoek te worden gedaan naar de verhouding tussen draagkracht (= belastbaarheid) en draaglast (= belasting) van de individuele cliënt, zoals naar de lichamelijke en/of geestelijke conditie van de partner of huisgenoot, het sociale netwerk en de wijze van omgaan met problemen.

Factoren die van invloed kunnen zijn op draagkracht zijn bijvoorbeeld de mate waarin er sprake is van (on)planbare zorg, het ziektebeeld en de prognose, bijkomende problemen van sociale, emotionele of relationele aard. Wanneer partner of huisgenoot door de combinatie van een (volledige) werkkring of opleiding en het voeren van het huishouden overbelast dreigt te raken, zal er altijd een medisch advies worden opgevraagd om de overbelasting te objectiveren. Wanneer de dreigende overbelasting wordt veroorzaakt door een combinatie van werk en gebruikelijke zorg en andere activiteiten dan werk en huishouden, gaan werk en gebruikelijke zorg voor. Het beoefenen van vrijetijdsbesteding kan op zich geen reden zijn om een indicatie voor Huishoudelijk werk te krijgen.

In geval de leden van een leefeenheid overbelast dreigen te raken door de combinatie van werk en verzorging van de zieke partner/huisgenoot, kan een indicatie worden gesteld op de onderdelen die normaliter tot de gebruikelijke zorg worden gerekend. In principe zal die indicatie van korte duur zijn (3-6 maanden) om de leefeenheid de gelegenheid te geven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. Hetzelfde geldt als een partner/ouder ten gevolge van het plotseling overlijden van de andere ouder overbelast dreigt te raken door de combinatie van werk en verzorging van de inwonende kinderen.

### 2.2 Fysieke afwezigheid

Indien de huisgenoot van een zorgvrager vanwege werk fysiek niet aanwezig is wordt hiermee bij het indiceren uitsluitend rekening gehouden, wanneer het gaat om aaneengesloten perioden van tenminste zeven etmalen. De afwezigheid van de huisgenoot moet een verplichtend karakter hebben en inherent zijn aan diens werk; denk hierbij aan offshore werk, internationaal vrachtverkeer en werk in het buitenland.

Wanneer iemand aaneengesloten perioden van tenminste zeven etmalen van huis is, is er in die periode feitelijk sprake van een éénpersoonshuishouden en kan er geen gebruikelijke zorg worden geleverd. Wanneer de fysieke afwezigheid van de partner minder dan 7 etmalen bedraagt, zal er altijd onderzocht moeten worden of de huisgenoot feitelijk kan voorzien in het verlenen van de zorg.



### 2.3 Uitzonderingen gebruikelijke zorg

In bepaalde situaties is individuele afweging mogelijk binnen het begrip “gebruikelijke zorg”:

- In terminale situaties (levensverwachting is minder dan 3 maanden) is het ontlasten van de huisgenoot in de vorm van Huishoudelijk werk gebruikelijk.
- Bij een tijdelijke crisis met als gevolg dat de enkele ouder wordt belast met de opvoeding en verzorging van de kinderen in combinatie met werk. Ook in deze situatie kan tijdelijk (3 maanden) Huishoudelijk werk worden ingezet om de ouder de kans te geven op zoek te gaan naar andere oplossingen.
- Indien de aanwezige huisgenoten niet (meer) leerbaar zijn. Dit betreft een individuele beoordeling.
- Voorkomen van crisis en ontwrichting bij verzorging en opvang van gezonde kinderen.

### 2.4 Ouderlijke zorgplicht bij echtscheiding

Bij echtscheiding vervalt het samenwonen en daarmee dus ook de gebruikelijke zorg voor het huishouden en de onderlinge persoonlijke verzorging van partners. De zorgplicht voor de kinderen verdwijnt niet. Indien de verzorgende ouder beperkingen ondervindt kan voor de perioden dat de kinderen bij de verzorgende ouder zijn een indicatie voor opvang worden geadviseerd.

### 2.5 Huishoudelijke taken: uitstelbaar en niet uitstelbaar

Onder huishoudelijke taken vallen zowel de uitstelbare als de niet-uitstelbare taken. Het verzorgen van -overigens gezonde- kinderen valt ook onder Huishoudelijk werk.

- **Niet-uitstelbare** taken zijn maaltijd verzorgen/opwarmen, de kinderen verzorgen, afwassen en opruimen;
- **Wel-uitstelbare** taken zijn wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, sanitair, keuken, bedden verschoneren.

### 2.6 Bijdrage van kinderen aan het huishouden

In geval de leefeenheid van de zorgvrager mede bestaat uit kinderen, dient te worden onderzocht in hoeverre de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen van 5 tot en met 12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, kleding in de wasmand doen.
- Kinderen van 13 tot en met 17 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschoneren.

#### Taken van een 18-23 jarige

Van een meerderjarige gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze een gedeelte van de huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt.

Een 18-23 jarige wordt verondersteld de volgende taken uit te kunnen voeren:

- schoonhouden van sanitaire ruimte,
- keuken en een kamer,
- de was doen,
- boodschappen doen,
- maaltijd verzorgen,
- afwassen en opruimen.

Dit is genormeerd naar 2 uur uitstelbare, zware huishoudelijke taken en 3 uur lichte, niet uitstelbare huishoudelijke taken per week. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

Vanaf 23 jaar wordt iemand geacht de huishoudelijke taken volledig over te nemen.

## **2.7 Vakantie vervanging**

Gedurende de verlofperiode van de hulp wordt geen Huishoudelijk werk verstrekt indien het gaat om een periode die voorzien en planbaar is en in redelijkheid kan worden opgevangen door de klant zelf en/ of hulp uit het sociale netwerk.

## Hoofdstuk 3 Normering huishoudelijke taken in minuten

---

### 3.1 Huishoudelijke werkzaamheden

De gemeente Peel en Maas hanteert normtijden bij het indiceren van Huishoudelijk werk. Het spreekt voor zich dat er altijd per burger een individuele afweging gemaakt dient te worden. Afwijkingen van normtijden dienen te worden gemotiveerd in het individuele arrangement.

### 3.2 Uitgangspunten Huishoudelijk werk

- Het aantal volwassen personen is niet meer leidend, er wordt gekeken naar het aantal slaapkamers in de woning.
- Voor de aanwezigheid van kinderen kan meerzorg worden geïndiceerd.
- Het hebben van huisdieren is een eigen keuze.
- Het hebben van een grotere dan "normale" woning leidt niet tot meerzorg of een hogere indicatie.
- Bij bepaalde problematiek, zoals bv. incontinentie en COPD wordt niet standaard meerzorg geïndiceerd. Het betreft een individuele beoordeling dan wel op basis van medisch advies.

### 3.3 Boodschappenlijst samenstellen

Het inkopen van boodschappen wordt enkel geïndiceerd in situaties waar sprake is van een regieprobleem of daar waar de cliënt dusdanig beperkt is dat hij niet in staat is om een **boodschappenlijst samen te stellen en eventueel door te bellen.**

Voor het overige is de boodschappenservice algemeen gebruikelijk en voorhanden.

- **15 minuten per week**

### 3.4 Bereiding broodmaaltijd

Broodmaaltijd bereiden (brood smeren)  
Broodmaaltijd klaarzetten  
Tafel dekken en afruimen  
Koffie/thee zetten  
Opruimen/afwassen

- **15 minuten per keer; max. 2 x daags**

Indien mogelijk 's ochtends de boterhammen voor 's avonds klaarmaken en afgedekt in koelkast bewaren.

Kinderen <12 jaar

- **max. totaal 20 minuten per keer**

### 3.5 Opwarmen warme maaltijd

Maaltijdservice en kant en klaar maaltijden zijn algemeen gebruikelijk en gaan altijd voor.

Warme maaltijd opwarmen  
Warme maaltijd klaarzetten/tafel dekken  
Opruimen/afwassen

- **15 minuten per keer**

Warme maaltijd bereiden (uitzonderlijke situaties: hele specifieke diëten die niet verkrijgbaar zijn via maaltijdservice of gezinnen met jonge kinderen (<12 jaar))

- **30 minuten per keer**

### 3.6 Licht huishoudelijk werk in huis: kamers opruimen

Stof afnemen  
Opruimen  
Afwassen

Woning met 2 slaapkamers of minder

- **40 minuten per week**

Woning met 3 slaapkamers of meer

- **60 minuten per week**

### 3.7 Zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, wc/badkamer schoonmaken

Stofzuigen, Schrobben, dweilen, soppen van sanitair en keuken, bedden verschoneren

Woning met 2 slaapkamers of minder

- **70 minuten per week**

Woning met 3 slaapkamers of meer

- **100 minuten per week**

Voor een woning met een trappenhuis (eengezinswoning) kan worden berekend

- **30 minuten meerzorg**

Bij een hoge vervuilingsgraad **ten gevolge van de beperking** kan meerzorg geïndiceerd worden van

- **max. 30 minuten per week**

### 3.8 Textielverzorging

Kleding en linnengoed sorteren en wassen in wasmachine  
Was drogen in droogmachine  
Vouwen, strijken, opbergen

Eenpersoonshuishouden

- **max. 45 minuten per week**

Meer persoonshuishouden

- **max. 60 minuten per week**

Factoren meerzorg

Aantal kinderen < 16 jaar

- **15 min per kind per week**

Het strijken van de bovenkleding is opgenomen in de normtijd. Onderkleding, zakdoeken en beddengoed wordt gevouwen. Dit geldt ook voor keukentextiel ( o.a. theedoeken) .

### 3.9 Organisatie van het huishouden (als er sprake is van een regieprobleem)

Organisatie van huishoudelijke activiteiten

Plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden

- **30 minuten per week**

Mogelijk meerzorg: communicatieproblemen

- **max.15 min per week**

Mogelijk meerzorg: de aanwezigheid van kinderen < 16 jaar

- **max. 30 min per week**

**Organisatie van het huishouden is altijd Huishoudelijk werk 2**

### 3.10 Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen

Indien er sprake is van uitval van de ouder in een éénoudergezin, of beide ouders ondervinden beperkingen in de opvang en verzorging van de kinderen, wordt er eerst nagegaan welke opvang mantelzorg op zich neemt en vrijwilligers als vervangende mantelzorg, algemeen gebruikelijke voorzieningen en voorliggende voorzieningen kunnen opvangen.

Gebruik van kinderopvang/crèche als voorliggende voorziening voor oppas en opvang van gezonde kinderen tot 5 dagen per week is redelijk. Indien de Wmo consulent zich ervan heeft vergewist dat de voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen niet aanwezig of niet toepasbaar zijn of zijn uitgeput, is bij uitval van de ouder in een éénoudergezin afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind, een advies voor Huishoudelijk werk mogelijk.

Deze indicatie kan tot 40 uur per week afgegeven worden voor oppas en opvang van gezonde kinderen. Een dergelijke indicatie is in principe van korte duur (maximaal 3 maanden), de periode

waarin een eigen oplossing moet worden gevonden.

De grondslag ligt bij de ouder. Deze is tijdelijk niet in staat om de ouderrol op zich te nemen. Kinderopvang (crèche, kinderdagverblijf, overblijfmogelijkheden op school, voor en na schoolse opvang) is altijd voorliggend.

Een kind van 3 maanden of ouder kan gebruik maken van een kinderdagverblijf voor max. 5 dagen.

Voor kinderen tot en met 7 jaar geldt:

Naar bed brengen/uit bed halen	<b>10 minuten per keer per kind</b>
Wassen en kleden	<b>20 minuten per dag per kind</b>
Eten en/of drinken geven	<b>20 minuten per broodmaaltijd 20 minuten per warme maaltijd</b>
Babyvoeding:flesje	<b>20 minuten per keer</b>
Luier verschonen	<b>10 minuten per keer</b>
Naar school/crèche brengen	<b>15 minuten per keer</b>

Het is mogelijk om taken te combineren. Als kinderen op hetzelfde tijdstip naar bed gaan, telt dat voor 1 keer en niet per kind. De frequentie is gerelateerd aan de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind.

Factoren meerzorg: gedragsproblematiek bij kinderen

Factoren meer-minderzorg: leeftijd van de kinderen

Maximale duur voor de opvang is 3 maanden en bedraagt **max. 40 uur per week**

**Verzorging/ en of tijdelijke opvang van kinderen is altijd Huishoudelijk werk 2**

### **3.11 Psychosociale begeleiding, tevens observeren**

Formuleren doelen/ bijstellen doelen met betrekking tot het huishouden

Helpen handhaven/ verkrijgen/herkrijgen structuur in het huishouden

Helpen handhaven/ vergroten van zelfredzaamheid ten aanzien van het huishoudbudget

- **30 minuten per week**

**Psychosociale begeleiding, tevens observeren is altijd Huishoudelijk werk 2**

### **3.12 Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden**

Instructie omgaan met hulpmiddelen

Instructie licht huishoudelijk werk

Instructie textielverzorging

- **30 minuten per week per activiteit met max. van 90 minuten per week**

Maximale duur is 6 weken.

**Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden is altijd Huishoudelijk werk 2**

### **3.13 Deskundigheid per activiteit**

#### **Huishoudelijk werk 1**

Boodschappenlijst samenstellen  
Bereiden broodmaaltijden  
Opwarmen warme maaltijd  
Licht huishoudelijk werk  
Zwaar huishoudelijk werk  
Textielverzorging

#### **Huishoudelijk werk 2**

Anderen in huishouden helpen met zelfverzorging  
Dagelijkse organisatie van het huishouden  
Psychosociale begeleiding; tevens observeren  
Advies, instructie, voorlichting

## Bijlage 1

### Tijdnormering Huishoudelijk werk (nieuw beleid per 2013 )

<b>Activiteiten</b>	<b>minuten</b>
boodschappenlijst samenstellen	15 p week
broodmaaltijd bereiden	15 p keer, max. 2x pd
maaltijd opwarmen	15 p dag
licht huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	40 p week
licht huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	60 p week
zwaar huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	70 p week
zwaar huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	100 p week
trappenhuis meerzorg	30 p week
aanwezigheid kinderen meerzorg	15 p kind p week
aanwezigheid volwassen persoon	30 p week
hoge vervuilingsgraad meerzorg	30 p week
textielverzorging eenpersoonshuishouden	45 p week
textielverzorging twee persoonshuishouden	60 p week
textielverzorging meerzorg per kind	15 p week

### **Huishoudelijk werk , overige activiteiten alleenstaanden/twee- of meerpersoonshuishouden**

<b>Activiteiten</b>	<b>minuten</b>
Dagelijkse organisatie van het huishouden	30 p week
Meerzorg, communicatieproblemen	15 p week
Meerzorg, de aanwezigheid van kinderen	30 p week
Psychologische begeleiding	30 p week
Advies, instructie, voorlichting (max. 3 keer p week, 6 weken)	30 p keer



Voorbeelden van vergelijking oude (uit Awbz) en nieuwe normen

<b>Woonsituatie</b>	<b>heeft max.</b>	<b>krijgt max.</b>
Alleenstaande in een gelijkvloerse woning met 2 slaapkamer	3 u 30 min	2 u 35 min
Alleenstaande in een gelijkvloerse woning met 3 slaapkamers	5 u	3 u 25 min
Alleenstaande in een gezinswoning	5 u	3 u 55 min
Meerpersoonshuishouden in een gelijkvloerse woning met 2 slaapkamer	4 u 30 min	3 u 20 min
Meerpersoonshuishouden in een gelijkvloerse woning met 3 slaapkamer	6 u	4 u 10 min
Meerpersoonshuishouden in een gezinswoning met 3 slaapkamers	6 u	4 u 40 min
Meerzorg per kind	---	30 min